

OLTI YOSHGACHA BO`LGAN BOLALARDA UMUMIY QON TAHLILIDAGI O`ZGARISHLAR TAHLLILI

Berdiyarova Shohida Shukurullayevna

*Klinik laborator diagnostika va DKT klinik laborator diagnostika kursi bilan
kafedrasi assistenti*

Ahadova Mahliyo Muxtor qizi

2 kurs klinik ordinatör

Rahmatov Jumanazar Abdurashid o`g`li

1 kurs klinik ordinatör

Samarqand Davlat tibbiyot universiteti Samarqand O`zbekiston.

Annotatsiya: Umumiy qon tahlili — qonning fizik va kimyoviy xossalari haqida ma'lumot olish uchun foydalilanligan laboratoriya tekshiruvi. Qonni tekshirish odatda qo'lning barmog'idan yoki quloqdan olingan kapillyar qon namunasi bo'yicha amalga oshiriladi. Ba'zi hollarda, suyak iligi qon hujayralari ham tekshirilishi mumkin. Hozirda yuzlab gematologik testlar va muolajalar ishlab chiqilgan va avtomatizatorlar yordamida bir xil qon misolida bir vaqtning o'zida turli qon tekshiruvlarini o'tkazish mumkin. Umumiy qon tahliliga kiruvchi barcha parametrlar davolovchi shifokorga ko`plab ma'lumotlar berdi.

Kalit so`zlar: umumiy qon tahlili, gemoglobin, eritrosit, leykosit, trombosit.

АНАЛИЗ ИЗМЕНЕНИЙ ОБЩЕГО АНАЛИЗА КРОВИ У ДЕТЕЙ ДО ШЕСТИ ЛЕТ

Бердиярова Шохида Шукуруллаевна

*ассистент кафедры Клинико-лабораторной диагностики
с курсом клинико-лабораторной диагностики ФПДО*

Ахадова Махлиё Мухтор кизи

клинический ординатор 2 курс

Рахматов Жуманазар Абдурашид угли

клинический ординатор 1 курс

*Самаркандского Государственного Медицинского Университета,
Узбекистан, Самарканда*

Аннотация. Анализы крови, пожалуй, самые часто сдаваемые анализы. Это неотъемлемый элемент любого обследования как на этапе постановки диагноза, так и во время лечения. Все звенья в этой системе взаимосвязаны и взаимозависимы. Кровь состоит из жидкой части – плазмы и форменных

элементов – клеток крови. Кровь омывает все клетки и ткани организма, участвует в транспорте продуктов питания и кислорода, удалении конечных продуктов обмена веществ и т.д. Плазма содержит белки, ферменты, гормоны, минеральные вещества и другие. Клетки крови обладают уникальными особенностями и определенной продолжительностью жизни.

Ключевые слова: общий анализ крови, гемоглобин, эритроцит, лейкоцит, тромбоцит.

Tadqiqot maqsadi: bolalarda umumiy qon tahlili ko`rsargichlarini klinik diagnostik xususiyatlarini aniqlash.

Materiallar va metodlar: Samarqand shahridagi "SamDTU Ko`p tarmoqli markazi" Klinik laborator diagnostika va DKTF klinik laborator diagnostika kursi bilan kafedrasi laboratoriya bo`limiga tahlil o`tkazish uchun kelgan 40 ta 3 yoshdan 6 yoshgacha bo`lgan bolalarda o`tkazildi. Shulardan o'g'illar 25 ta (58,3%) va qizlar 15 ta (41,7%) ni tashkil etadi. Umumiy qon tahlili URIT BC 3000 gemotologik analizatorida o`tkazildi. Barcha bemorlar quyidagi tekshiruvdan o`tdilar. Umumiy qon tahlili, ko`krak qafasi rentgenogrammasi, balg`am mikroskopik tekshiruvi. Biz asosoan umumiy qon tahlilini quyidagi ko`rsatgichlariga urg`u berdik. Gemoglobin (Hb), eritrositlar (RBC), trombotsitlar (PLT), leykositlar, EChT, MCV, MCH, MCHC, neytrofillar (tayoqcha, segment), limfositlar, eozinofillar, monositlar, bazofillar. Tadqiqot davomida olingan ma'lumotlar Microsoft Word dasturida yordamida qayta ishlandi.

Tadqiqot natijalari: Tekshirilgan bemorlar orasida gemoglobin miqdoriga qarab yengil darajadagi anemiyasi bor o`g`il bolalar 10 ta (40%) qiz bolalar 8 ta (53.3) ; o`rta og`ir darajadagi anemiyasi bor o`g`il bolalar 10 ta (40), qiz bolalar 5 ta (33.3) ; anemiyasi yo`q o`g`il bolalar 5 ta (20%), qiz bolalar 2 ta(13.4%). Leykositoz  $11.0 \times 10^9$  dan  $15.0 \times 10^9$  gacha bo`lgan og`il bolalar 18 ta (72%), qiz bolalar 12 ta (80 %) ni tashkil qildi. Leykositoz  $15.0 \times 10^9$  dan  $20.0 \times 10^9$  gacha bo`lgan o`g`il bolalar 7 ta (28%), qiz bolalar 3 ta (20 %). Leykoformulaning o`zgarishiga qarab umumiy tekshirilgan bolalarning 72.5% (29 ta) da leykoformula o`ngga siljigan, 17.5% (7 ta) leykoformula chapga siljigan, 10 % (4ta) bolalarda leykoformulada limfositoz kuzatildi. Trombotsitlar soni barcha tekshirilgan bolalarda 180×10^9 dan 400×10^9 gacha saqlangan. MCV, MCH, MCHC kabi ko`rsatgichlar umumiy bolalarning 67.5 % (27 ta) da kamaygan. 7.5 % (3 ta) bolalarda normadan oshgan. Qolgan bolalarda 25 % (10 ta) normada. EChT barcha tekshirilayotgan bolalarning 70 % (28 ta) da 8-10 mm/soat, 25 % (10 ta) da 10-15 mm/soat, 5 % (2ta) bolada 2-4 mm/soat atrofida ekanligi aniqlandi. Jadval1

Jadval 1

Nº	Parametrlar	o'g'illar 25 ta	58,3%	qizlar 15 ta	41,7%
1	Gemoglobin normada (anemiyasi yo`q)	5 ta	20%	2 ta	13.4%
2	Yengil darajadagi anemiya	10 ta	40%	8 ta	53.3
3	O`rta og`ir darajadagi anemiya	5 ta	20%	2 ta	13.4%
4	Leykositoz 11.0×10^9 dan 15.0×10^9 gacha	18 ta	72%	12 ta	80 %
5	Leykositoz 15.0×10^9 dan 20.0×10^9 gacha	7 ta	28%	3 ta	20 %
6	leykoformula o`ngga siljigan	29 ta		72.5%	
7	leykoformulada limfositoz kuzatildi		4ta		10 %
8	MCV, MCH, MCHC kamaygan.		27 ta		67.5 %
9	MCV, MCH, MCHC oshgan.		3 ta		7.5 %

Bolalardagi umumiy qon testi bolalar shifokorlari tomonidan yaqindan kuzatiladigan muhim ko'rsatkichdir. Ushbu klinik tadqiqotlar shifokorning chaqaloq sog'lig'ining holatini baholashiga imkon beradi va anormalliklarni aniqlangandan so'ng darhol qo'shimcha tekshirish va keyingi davolanishni boshlaydi. Organizmning fiziologik tizimlarining funksional holatini baholash uchun biologik materiallarning tegishli parametrlarini aniqlashni o'rgatadi. Kasallikning erta va differensial diagnostikasi, terapevtik chora-tadbirlar samaradorligini tasdiqlash, kasallikning davom etishi va natijalarini prognoz qilish bilan bog'liq masalalarni hal qiladi. Molekulyar darajada turli xil inson kasalliklarining patogenezi, ularning asoratlari va oqibatlarini o'rganadi. Klinik laboratoriya diagnostikasi klinik biokimyo va biologik kimyo asosda paydo bo'ldi va shakllandi. Biokimoviy tekshiruv usullari yordamida laboratoriya testlarining 75% gacha qismi amalga oshiriladi. Klinik kimyo usullaridan imtiyozli foydalanish ko'pgina kasalliklarning patogenezi asosiy va ikkinchi darajali moddalar almashinuvi buzilishiga asoslanganligi bilan izohlanadi.

Xulosa: Umumiy qon tahlili barcha yoshdagи bolalarda o'tkazish ko'plab diagnostik natijalar beradi. Bemorlarda o'tkaziladigan bunday tahlil natijalari

shifokorlarni kasalliklar diagnostikasi, differensial diagnostikasida, davolashda to`g`ri yo`lni tanlashlariga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Shomansurova E.A. “Poliklinik pediatriya va reabilitologiya” OOO «GEO FAN POLIGRAF 2010. 132-149 betlar.
2. Jalilov A.X., Achilova F.A. “Pediatriya propedevtikasi asoslari. Bolalarni ovqatlantirish tamoyillari” SamDu nashri 2021 100-140 betlar.
3. Husinova Sh.A., Yusupova N.A., «Klinik laborator diagnostika» 2022. 13-59 betlar.
4. Kudratova Z. E. et al. The Role of Cytokine Regulation in Obstructive Syndrome of Atypical Genesis in Children //Annals of the Romanian Society for Cell Biology. – 2021. – С. 6279–6291-6279–6291.
5. Даминов Ф. А. и др. Синдром кишечной недостаточности и его коррекция у тяжелообожженных //Журнал Неотложная хирургия им. ИИ Джанелидзе. – 2021-№. S1. – С. 20-21.
6. IN Sabirovna, KL Alikhanovna The significance of clinical-laboratory and instrumental research methods in the diagnosis of echinococcosis // Web of Scientist: International Scientific Research Journal 3 (10), 240-244, 2022
7. Бердиярова Ш.Ш., Юсупова Н.А., Ширинов Х.И. Клинико-лабораторная диагностика внебольничных пневмоний у детей, Вестник науки и образования, 80-83
8. Набиева Ф.С., Ибрагимова Н. С. Бобокулов О. О. Использование *Saccharomyces cerevisiae* для получения конъюгатов для ИФА (литературный обзор) //Журнал Биомедицины и практики. – 2022. – Т. 7. – №. 3.
9. Berdiyarova Sh.Sh., Ahadova M.M., Ochilov S.A. COMPLICATIONS OF TREATMENT OF ACUTE HEMATOGENOUS OSTEOMYELITIS, LITERATURE REVIEW, Galaxy International Interdisciplinary Research Journal 293-298
10. Nabieva F.S. et al. Prospects for Developing Modifications of Methods for Producing Conjugates for Elisa //Annals of the Romanian Society for Cell Biology. – 2021. – С. 4120-4125.
11. Erkinovna K. Z., Berdirasulovich K. G., Andreevna Y. I. THE IMPORTANCE OF SOME LABORATORY INDICATORS IN LUNG DISEASES //Вестник науки и образования. – 2020. – №. 22-2 (100). – С. 70-72.
12. IN Sabirovna, T Asomiddin, E Umidjon, E Rukhshona, Dysfunctions of the Immune System and Their Role in the Development of Diseases, The Peerian Journal 23, 49-52

- 13.Nabieva F.S., Umarova S.S., Ruzmetova. S.U. Use of *Saccharomyces cerevisiae* for obtaining conjugates for ELISA //Thematics Journal of Microbiology. – 2022. -T. 6.- №. 1.
- 14.IN Sabirovna, BF Shekhrozovna, DIAGNOSTIC CRITERIA AND TREATMENT OF TYPE 2 DIABETES MELLITUS, Galaxy International Interdisciplinary Research Journal 11 (10), 237-240
- 15.Бердиярова Ш.Ш., Юсупова Н.А. Особенности иммунометаболических нарушений иммунологической реактивности при гематогенных остеомиелитах, Вестник науки и образования, 29-32
- 16.Burkhanova D. S., Tursunov F. O., Musayeva F. THYMOMEGALY AND THE STATE OF HEALTH OF CHILDREN IN THE FIRST YEAR OF LIFE //Galaxy International Interdisciplinary Research Journal. – 2023. – T. 11. – №. 10. – C. 62-64
- 17.Feruz O'ktam o'gli T., Mengdobilovich M. N. ANALYSIS OF GLYCEMIA AND GLUCOSURIA IN PATIENTS WITH DIABETES AND COVID-19 //Open Access Repository. – 2023. – T. 4. – №. 2. – C. 177-181.